

В умовах сьогодення важливим є навчити студентів – майбутніх учителів технологій основам підприємництва, оскільки саме вони гратимуть ключову роль у формуванні підприємницького мислення в учнів. Учителі технологій мають безпосередній вплив на розвиток практичних навичок, які можуть стати основою для створення власних бізнес-проектів у майбутньому.

Учителі технологій, які володіють підприємницькими навичками, зможуть краще мотивувати учнів до навчання, показуючи, як технологічні знання можуть бути корисними не тільки у виробничій діяльності, але й у створенні власних справ. Наприклад, учні можуть розробляти власні проекти у сфері дизайну, інженерії, програмуванні чи виробництві та реалізовувати їх як стартапи. Таке навчання допоможе школярам зрозуміти взаємозв'язок між технологіями та підприємництвом, підвищить їхню впевненість у можливості самостійної реалізації власних ідей і підготує їх до реального життя в умовах сучасної економіки, стане важливим аспектом їх підготовки до викликів XXI століття, оскільки ринок праці постійно змінюється, і здатність адаптуватися, інноваційно мислити стає ключовою компетенцією.

Висновки. Підприємницька освіта є важливим фактором сталого розвитку суспільства. Вона не тільки готує молодь до економічної активності, але й сприяє розвитку інновацій, створенню нових робочих місць і підтримці економічної стабільності. Підприємницьке мислення формує у студентів здатність самостійно ухвалювати рішення, брати на себе відповідальність і працювати в умовах змін та невизначеності. Підприємницька освіта також є ефективним інструментом для розвитку соціально відповідального бізнесу, який сприяє вирішенню важливих соціальних і екологічних проблем. Впровадження підприємницької освіти на всіх рівнях навчання є необхідною умовою для формування суспільства, здатного до саморозвитку, економічної активності та підтримки сталого розвитку. Це дає змогу не лише забезпечити економічний ріст, але й створити базу для вирішення глобальних викликів, таких як бідність, безробіття та екологічна деградація.

Література:

1. Бухаріна, Л. М.: Підприємницька освіта як передумова розвитку економіки на регіональному рівні. In: Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства: тези Міжнародної науково-практичної конференції Житомир: ЖДТУ, 2018. С. 498-501.
2. Зимівець Н.В. Підприємницьке мислення як основа життєтворчої компетентності здобувача освіти у 21 столітті. *Grail of Science*, (21), 2022. С. 216–218.

ПРОБЛЕМА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Оліяр М. П.

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
maria.oliyar@pnu.edu.ua*

Упродовж кількох останніх років у системі вищої освіти відбувається інтенсивна цифрова трансформація вищої: реалізуються високотехнологічні цифрові завдання, здійснюється модернізація програм навчання. У світі, в якому безліч дій виконується в цифровому форматі, навчити студентів релевантних умінь і навичок за допомогою традиційних педагогічних прийомів неможливо. Підготовка майбутніх фахівців до життя у світі без Google або смартфонів не має особливого сенсу, адже навички, необхідні для успішної роботи та кар'єри, повинні включати осмислену взаємодію з цими інструментами.

Слід зазначити, що дискусії про цифрову трансформацію у вищій освіті тривають уже щонайменше 30 років. Одним із перших об'єктів для обговорення стали технології

активного навчання, що розглядалися як спосіб посилення мотивації студентів до засвоєння знань. У наукових працях зазначалося, що активне навчання з використанням методик ІТ-індустрії, має змінити статус викладача, який відтепер буде не просто «передавачем знань», а «фасилітатором», провідником методики навчання [2].

За результатами наукових досліджень встановлено, що особливості процесів цифрової трансформації системи освіти доцільно аналізувати не тільки в організаційно-управлінському, а й у соціально-культурному середовищі сучасного «цифрового» суспільства. Вивчення його характеристик дозволяє виявити зміни в соціальних вимірах буття нового «цифрового покоління» молодих людей (особливості світосприйняття, мислення, поведінки) та встановити нові професійні якості, що забезпечують конкурентоспроможність фахівців на ринку праці в умовах розвитку цифрової трансформації.

Ще у 80-х роках ХХ ст. ученими було обгруновано поняття комп'ютерної грамотності як важливої метапредметної компетенції члена інформаційного суспільства. Це поняття постійно розвивається, включає нові компоненти, в результаті чого як рівноцінні використовуються терміни «комп'ютерна грамотність», «цифрова грамотність», «компетентність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій» (ІКТ-компетентність), «цифрова компетентність» і т. ін. Зокрема, ІКТ-компетентність визначається як необхідна для життя в інформаційному суспільстві здатність використовувати цифрові технології, середовища та мережі зв'язку для пошуку, управління, інтеграції, оцінки і створення інформації. Визначено основні складники цифрової компетентності, зокрема здатність здобувача освіти коректно формулювати проблему; знаходити інформацію в різних джерелах; організувати інформацію за певними критеріями; оцінювати якість інформації та надійність її джерел; порівнювати й узагальнювати інформацію з різних джерел; робити правильні висновки на основі наявної інформації; надавати інформацію іншим людям; навички роботи з прикладними програмами, цифровим обладнанням; навички комунікації в цифровому середовищі; самостійна розробка програмного забезпечення, створення власних цифрових продуктів; робота в різних програмах тощо.

У науковій літературі знаходимо чимало переліків навичок, необхідних у сучасних умовах. Один із них – так звані «чотири К»: креативність, колаборація, критичне мислення та комунікація. Крім того, було виявлено надзвичайно високий попит на знання мов. Він відображає існуючу в сучасному світі нагальну необхідність глобальної взаємодії між людьми, контекстом для якої є цифрова інформаційна екосистема.

Роль викладача, зміст його роботи в умовах цифровізації також суттєво змінюється. Його завданням стає не стільки розробка курсу, змісту лекцій та практичних занять, їх регулярне оновлення відповідно до нових теоретичних концепцій, технологій, практик, емпіричних даних, наукових публікацій, скільки відстеження електронних ресурсів та баз даних, де всі ці матеріали представлені. У тому числі він має бути в курсі освітніх програм та послуг, які пропонують інші університети. Викладач стає не джерелом знань, а навігатором, що пропонує оптимальну для цілей даного курсу траєкторію знайомства з базами даних, практичних завдань, кейсів для обговорення і тестування тощо.

Цифрова трансформація освіти розглядається сьогодні як процес переходу з аналогового освітнього середовища освітньої установи в цифрове середовище, завдяки чому фактично створюється цифровий двійник ЗВО, який активно функціонує в Інтернет-просторі. Головне – щоб важлива справа цифровізації у вищій школі замість формування компетентної професійної еліти не виродилася в занепад освіти як системи, що готує неконкурентоспроможних працівників.

Отже, цифрова трансформація у вищій освіті – це «процес, що полягає у змінах в організаційній, функціональній, технологічній та інформаційній інфраструктурі ЗВО,

спричинених цифровізацією освітнього та управлінського процесу закладу вищої освіти» [1, с. 209]. Використання цифрових освітніх технологій спрямоване на створення цифрового освітнього середовища, яке дозволить вирівняти просторові та часові бар'єри в отриманні інформації, визначенні індивідуальної освітньої траєкторії студентів, забезпеченні неперервності навчальної діяльності.

Література:

1. Заспа Г. О., Оксамитна Л. П., Карапетян А. Р. Методологічні основи створення інформаційної технології в цифровому просторі закладів вищої освіти. Парадигмальні виклики сучасного розвитку : колективна монографія / за загальною редакцією Дуки А. П. Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2022. 242 с.

2. Bonwell C.C., Eison J.A. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. Washington, DC: School of Education and Human Development, George Washington University.

ТЕХНОЛОГІЇ СПОРТИВНОГО ВІДБОРУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Кіпріч С. В.

Проскурнін А. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

kiprych@ukr.net

proskandrey9@gmail.com

Актуальність. Сталий розвиток є ключовою глобальною стратегією, яка об'єднує економічні, екологічні та соціальні аспекти для забезпечення гармонійного розвитку суспільства. Спорт відіграє важливу роль у реалізації цієї стратегії, оскільки він сприяє фізичному і психічному здоров'ю, соціальній інтеграції та вихованню стійких цінностей у суспільстві. Одним із основних елементів розвитку спорту є відбір перспективних спортсменів, що потребує сучасних технологій для досягнення максимальних результатів як на індивідуальному, так і на суспільному рівнях. У цій статті розглянуто основні технології спортивного відбору та їхній вплив на реалізацію завдань стратегії сталого розвитку. Спортивний відбір є ключовим елементом у формуванні майбутніх професійних спортсменів, і його ефективність безпосередньо впливає на результати у спортивних змаганнях. Зважаючи на глобальні виклики, пов'язані з екологічними, економічними та соціальними аспектами розвитку суспільства, спорт як соціальний феномен може відігравати важливу роль у досягненні цілей сталого розвитку. Міжнародні організації, такі як ООН, наголошують на важливості спорту як інструменту сприяння сталому розвитку, оскільки він сприяє здоров'ю, соціальній інтеграції та миру [2].

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні методологічних засад застосування технологій спортивного відбору в реалізації завдань стратегії сталого розвитку.

Методика й організація дослідження включала аналіз комплексу літературних джерел, нормативних документів та вивчення досвіду спортивного відбору провідних вітчизняних та зарубіжних учених та тренерів-практиків. Було проведено аналіз наукових праць, присвячених спортивному відбору, технологіям штучного інтелекту, генетичним дослідженням та їхньому використанню в спорті. Це дозволило визначити поточний стан проблеми та сформулювати основні напрями подальших досліджень.

Результати дослідження. Одним із ключових аспектів у реалізації завдань стратегії сталого розвитку є раціональне використання ресурсів, таких як час, енергія, фінансові ресурси та інфраструктура. У спортивному відборі це може бути досягнуто за допомогою новітніх технологій, таких як штучний інтелект, біомеханічний аналіз,